

Arbets- och näringsstjänsterna och livskraft: har reformen gett möjligheter för utveckling?

Parallellprogram, KommunArenan25

21.11.2025

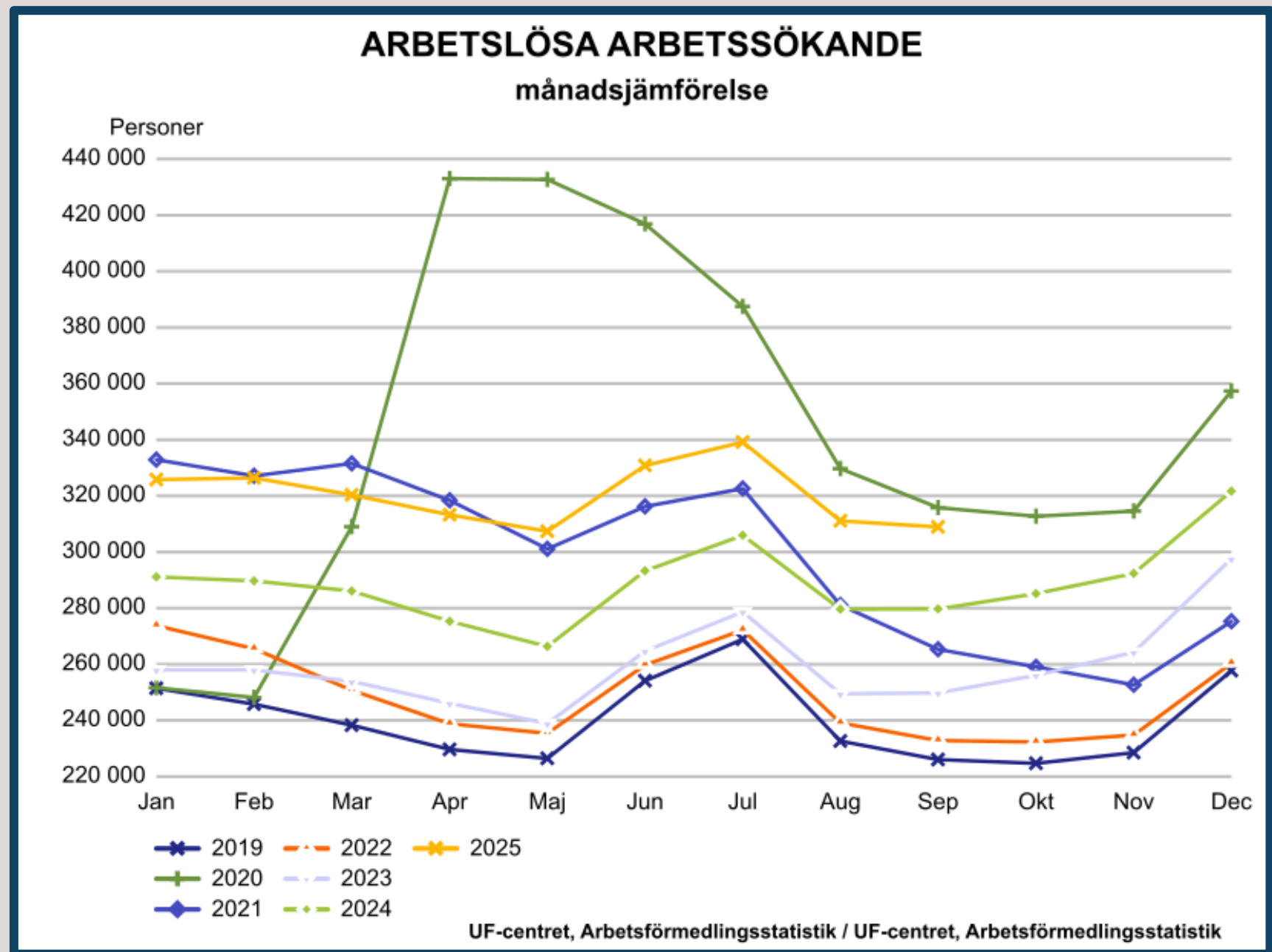
Jurist Alexander Eriksson, sakkunnig Mattias Lindroth

Utgångspunkten – målet för reformen

- Reformen av arbets- och närings tjänsterna 2025 innebar ett skifte där kommunsektorn fått ett helhetsansvar.
- Förhoppningen är att förändringen öppnar nya möjligheter att samordna arbetsmarknadsinsatser, utbildning och företagsservice på lokal nivå och att servicen blir mer lokal och mer anpassad till lokala förhållanden.
- Straffavgifter för kommunerna om personer inte sysselsätts
 - Syftet att ha sporrande effekt
- 45 sysselsättningsområden – de flesta med minst 20 000 personer i arbetsför ålder

Siffror

- I september 2025 är antalet arbetslösa nästan 29 000 fler än ett år tidigare.
- Nästan 5 000 fler personer under 25 år är arbetslösa.

Inbyggda motsättningar med flera aktörer?

- Om du är en person som blivit av med ditt arbete kanske du stöter på flera aktörer:
 - Sysselsättningsområdets tjänster
 - Velfärdsområdet
 - Kommunens frivilliga, icke-lagstadgade sysselsättningstjänster
 - Utbildningsaktörer
 - Tredje sektorn
- Det lagstadgade ansvaret för sysselsättningstjänsterna ligger på sysselsättningsområdet
- Många kommuner erbjuder tjänster som kompletterar lagstadgade tjänster från sysselsättningsområdena

Ser vi några effekter av flytten ännu?

- Överlag har flytten gått relativt smidigt, på vissa håll dock problem
- Under hösten har det framkommit att många kommuner fått ökade utgifter för arbetslösheten.
 - Kommunernas finansieringsandelar stigit markant
- Målet med avgifterna har varit att sporra kommunerna i deras åtgärder för att minska arbetslösheten.
 - Målet var att förbättra tillgången till tjänster och öka den lokala servicen, att förbättra möjligheterna att beakta regionala särdrag och på så sätt få fler i arbete
- Har sysselsättningsområdena möjligtvis försatts i en lite stel situation?
 - Finns åsikter om att kommunerna inte får tillräckligt med statsandelar för tjänsterna, samtidigt som arbetslösheten stiger och kundantalet likaså
 - Dessutom på en del håll uppstått en känsla av att de lagstadgade sysselsättningstjänsterna inte motsvarar kundernas behov...

Frågor för er att fundera på

- Hur använder kommunerna denna reform för att stärka livskraft, kompetensförsörjning och hållbar tillväxt i din region?
- Hur kan det lokala handlingsutrymmet bäst tas till vara? *Går* det att ta till vara?
 - Funkar samverkan mellan kommunens näringslivstjänster och sysselsättningstjänsterna?
- Hur fungerar samarbetet kring personer som är svårare att sysselsätta?
 - Hjälper välfärdsområdet? Har de incitament att hjälpa?
- Hur mycket kan en liten kommun påverka i ett stort sysselsättningsområde?
 - Fungerar sysselsättningsområdena rent juridiskt i förhållande till det lagstadgade samarbetet?
- Är de lagstadgade tjänsterna för stela och "gamla"?

Mot framtiden med blicken i backspegeln

- Vad blev rätt i reformens upplägg?
- Vad blev inte så lyckat?